

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Članka vsak dan jutraj, izvemši pondeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/L — Telefon št. 213
Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravištvu: Marjini trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglaš po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.
Pisemenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Surove forme.

Slovenska publicistika se v splošnem že dolgo vrsto let ne more ponasati, da bi stala na višku dostojnega stvarnega boja, ki je običajen med večimi kulturnimi narodi. Slovenci smo majhni po številu, v strankarski strasti smo pa bili že od nekdaj veliki in smo prekašali v medsebojnih strankarskem boju druge večmilijonske narode. Znali smo vedno pomešati v stvarnost osebnosti in tako smo se navadno tako razgrevali v tem boju, da smo na zadnje vodili najostrejši osebni boj, na stvarnost samo pa pozabljali in končno tudi pozabljali.

Ta način boja nam ni donesl nikoli koristi, ampak vedno in povsod občutno škodo. Med tem, ko sta se lasala za žive in mrtve dva, je tretji odnašal dobiček. In ta tretji je bil navadno tujec, ki se nam je smejal v pest. Zato se je nas lahko vladalo, kakor je kazalo drugim in ne nam. Niti naščuvati ni bilo potreba tujcu brata na brata, ker sta se sama rada mrcvarila. Ni brez podlage trditve tujcev, predvsem Nemcev, ki pravijo, da Slovani ne znamo zidati, ampak rušiti, da se ne znamo vladati sami, ampak da smo srečni samo takrat, kadar nas tišči trda roka tujca k tlom.

Tako je bilo že od nekdaj in danes ni nič boljše, ampak še slabše. Po volilni borbi je vsak pričakoval, da se strasti poležejo, da se forme medsebojnega boja ublažijo in zavzamejo meje dostojnosti, vsaj take dostojnosti, ki je mogoča tudi med nami. A kaj vidimo! Dasi je časopisje krenilo splošno na mirnejšo pot, divja osebnost boju hujše med posameznimi skupinami. Na mesto dostojne oblike je stopila surovost, namesto stvarnega argumenta pa palica, pasji bič, klofuta in če je treba tudi — bomba!

Dogodki zadnjih tednov in dni nam pričajo dovolj v tem oziru. Maribor in Slovenska Bistrica ne bosta tako hitro pozabljena in nam v tem pogledu nikakor nista v čast. Prepadi, ki zija med pristaši nacionalne ideje in med klerikalci se ni zmanjšal, ampak kolikor le možno, še poglubil. Prerekanje se je preneslo iz časopisov na ulice, kjer najde izraz stvarno in strankarsko nasprotstvo v pljuvanju, pasjem biču in klofutih posameznih zastopnikov, oziroma predstavitev te ali one ideje.

Taki argumenti nikomur ne koristijo izmed udeležencev strank, ampak škodujejo prav občutno oboima. Koristi in na vsaj tiho zadoščenje in veselje ima samo tretji, in ta tretji je tujec, naš skupni neprijatelj. Že z ozirom, da nas gledajo drugi, bi bilo želeli, da se ne spozabimo nikoli predaleč. Zakaj, če bi se kaj takega zgodilo recimo v Ljubljani, ali pa v Novem mestu, kjer smo takorekoč sami med seboj, bi to sicer tudi ne bilo lepo, ampak lažje bi se preneslo in brez večje škode. Tu na meji ima pa to drugo lice in širši pomen.

Pokret nacionalne misli je še mlad in daš ima zdravo jedro, vendar se pojavlja tupatam v nečednih, včasih naravnost v odurnih oblikah. To je pri vsakem početku umljivo in tudi oprostljivo do neke meje. Zato je v interesu pokreta samega, da se ne zdravi pojavi odpravijo. Zakaj nacionalna misel bo dosegla svoj cilj le takrat, ko bo imela za seboj zadosti močno in zadosti številno maso. S posameznimi skupinami v masi se ne bo dalo mnogo doseči, vsaj trajnih uspehov ne.

Naše priprosto ljudstvo pa ni menda v nobenem oziru tako občutljivo kakor pri mošnjaku in pa pri obliki, kako se z njim obnaša. Z lepo besedo in taktičnim nastopom doseže vse, z odurnostjo in surovostjo pa prav nič. V njem vzbudi trmast odpor, katerega ne premagaš z nobenimi argumenti. In če ga ukrotiš z brutalno silo, jo bo prenašalo le toliko časa, dokler se mu ne bo nudila prva prilika, da se je ne iznebi.

Nad vse mučno je vsakomur gledati brutalni boj, ki čisto divja med pravima bratoma v lastni hiši in za kulisami. Še umčnejši pa je, če se prenese ta boj iz hiše na dvorišče, na ulico in cesto.

Pri nas je toliko tako potrebnega in hvaležnega dela za narod in državo, da je pač škoda velike energije in sile, ki se trati v medsebojnem prepiru, ki donša narodu in državi samo gmotno in moralno škodo. Posameznih panog, kjer se lahko udejstvuje zelo uspešno ravno pokret nacionalistov, nam ni treba niti omenjati. O nalogah in ciljih Orijunaša za severni meji je napisal zelo znamenit

Razvoj parlamentarne krize.

Nesprejemljive demokratske zahteve.

STALIŠČE RADIKALNE STRANKE.

Beograd, 26. aprila. (B) Včeraj popoldne ob 3.50 je bil g. Davidović v predsedstvu vlade pri g. Pašiću in mu sporočil odločitev demokratskega kluba, da ne odstopi od svoje zahteve po poslovno-volilni vladi. G. Pašić je odgovoril, da bi pristal tudi na poslovno volilno vlado, toda ta vlada bi morala imeti širši delovni program, kakor pa ga zahtevajo demokrati. G. Pašić meni, da bi morala nova vlada donesti uradniški zakon, davčni zakon, invalidski zakon, zemljoradniški zakon, tiskovni zakon, gradbeni zakon in zakon o ustrojstvu vojske. Delo vlade bi moralo trajati dotle, da se donese ti zakoni in le če se pokaže, da ni mogoče delati, tedaj naj bi se šlo na volitve. G. Pašić je zahteval od Davidovića, da mu predloži detalirane pogoje. Včeraj popoldne okoli 5. ure je g. Davidović poročal svojemu klubu o svojem razgovoru s Pašićem, nakar se je razvila diskuzija o predložitvi detaljnih pogojev g. Pašiću. Največ je bilo govora o širokem programu koalicijske vlade, katere program bi se dolgo časa ne mogel izvršiti. Demokrati žele, da bi prišlo že v jeseni do volitev.

DEMOKRATI STRELJAJO ČEZ CILJ.

Beograd, 26. aprila. (Z) Danes ob 9. uri popoldne je posejil g. Davidović predsednika vlade Pašića v ministrskem predsedništvu in mu je sporočil, da mu še ne more izročiti konkretno stiliziranega odgovora demokratskega kluba, dokler se ne konča seja. Vendar pa mu je rekel, da se je v demokratskem klubu ugovarjalo dolgemu delovnemu programu koalicijske. Nato se je g. Davidović povrnil v demokratski klub, kjer se je nadaljevala včerajšnja seja in se je razpravljalo do 11.15.

Demokratski klub se je po daljši debati zedinil na sledeče pogoje za vstop v koalicio: 1. Kratek delovni program. 2. Poslovna volilna vlada. 3. Volilni mandat se javno objavi. 4. Ako bi se pojavila nesoglasja v koaliciji, naj vlada ne poda ostavke, ampak naj se takoj razpiše nove volitve. 5. Demokratski klub naj dobi sedem ministrov, med njimi tudi resort za notranje zadeve, nadalje ministrskega podpredsednika in predsednika narodne skupščine. 6. V službo naj se zopet sprejmejo sposobni uradniki, kaznujejo pa oni činovniki, ki so pri volitvah kršili zakon. Demokratski klub je nadalje sklenil, da odklanja vsako sodelovanje z džemetom kot versko organizacijo, ki se mora, ako želi vstopiti v koalicio.

Naši muslimani v Carigradu.

Carigrad, 26. aprila. (Z) Semkaj je dospela deputacija jugoslovenskih muslimanov, da se pokloni novemu kalifu. Naš poslanik v Carigradu Živković je predstavil to deputacijo zastopniku angorske vlade Halilu pašiću, ki je izrazil svoje veselje, da so muslimani iz Jugoslavije prvi, ki so se prišli pokloniti novemu poglavarju islama. Prosil jo je, naj sporoče muslimanom v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, da je prva dolžnost vsakega državljanca ona do domovine in da morajo radi tega biti muslimani složni ter da morajo s svojimi sodržavljanji drugih ver deliti vse dobro in zlo.

ČESKOSLOVAŠKI POSLANIK PRI G. PAŠIĆU.

Beograd, 26. aprila. (B) Danes ob 10. popoldne je posejil g. Pašića čkoslovaški poslanik Šeba. To je prvi uradni obisk, ki ga je napravil g. Šeba naši vladi in njenemu predsedniku po predaji akreditivnih listin.

PROMET OB SEVERNI MEJI

Gradec, 26. aprila. (K) Na današnji popoldanski seji deželnega odbora je poslanec dr. Kamniker stavil

članek v 15. številki »Oriune« dr. Avgust Reisman. Mož je sicer odločen naš nasprotnik, a njegova izjavanja mora podpirati vsak, ki ljubi svoj narod in državo. Ako se pristaši nacionalne misli udejstvujejo v smislu tega članka, kar je naš list povdarjal že meseca febru-

ja, strankarsko opredeliti in razpustiti svojo versko organizacijo. Na koncu se je bil izvoljen odbor za stilizacijo teh zahtev, katerega tvorijo poslanci Pribičević, dr. Marinković, dr. Pečić, dr. Šumenković, Davidović in dr. Ribar. Ta odbor bo eventualno nadaljeval tudi pogajanja s podobnim odborom radikalne stranke.

Ko je redakcijski odbor stiliziral zahteve demokratskega kluba, je odšel g. Davidović opoldne zopet k ministrskemu predsedniku Pašiću in mu izročil pismeno formulirane pogoje svojega kluba. G. Pašić je izjavil, da bo te pogoje proučil in potem o njih poročal radikalnemu klubu.

NESPREJEMLJIVE ZAHTEVE.

Beograd, 26. aprila. (B) Minister Ljuba Jovanović je izjavil, da so zahteve demokratskega kluba nesprejemljive. Zaradi tega je verjetno, da bo ministrski predsednik Pašić danes ali pa jutri dopolne vrnil kroni mandat za sestavo nove vlade. Doslej se pa to še ni zgodilo.

IZ RADIKALNEGA KLUBA. — G. PAŠIĆ NA DVORU.

Beograd, 26. aprila. (Z) Ob 9. predpoldne se je začela seja radikalnega kluba. Na tej seji bi imel g. Pašić poročati o pogojih, ki jih stavlja demokratski za sestavo koalicijske poslovne volilne vlade. Ker pa je demokratski klub razpravljajl čez 11. uro, je zaprosil g. Ljuba Jovanović, naj se seja demokratskega kluba odgodi do 4. popoldne. Vse dopolne so bili radikalni poslanci v klubovih prostorih in so v skupinah razpravljali o položaju. Medtem je imel predsednik vlade Pašić v ministrskem predsedništvu konferenco s poedinimi ministri, nakar je odšel ob 11. na dvor in zaprosil za avdienco. Kralj ga je takoj sprejel. Avdienca je trajala pol ure. Kakor se zatrjuje v radikalnih krogih, je g. Pašić pojasnil kroni dosedanj potek razpleta krize in naglašal, da še ni prejel odgovora demokratskega kluba, katerega dobi šele popoldne.

Beograd, 26. aprila. (B) Danes ob 1. uri popoldne je g. Davidović v predsedstvu vlade predložil g. Pašiću pogoje demokratskega kluba. G. Pašić je pogoje vzel na znanje in rekel, da se bo o njih posvetoval s svojimi tovariši v vladi in v klubu.

Beograd, 26. aprila. (B) Danes popoldne je bila kratka seja radikalnega poslanskega kluba, na kateri je g. Pašić dobil proste roke za vodenje razgovorov z demokratl.

Vsled težko s telefonom so morale, žal, izostati zadnje vesti iz Beograda.

Carigrad, 26. aprila. (Z) Tukajšnji novinarji so se informirali pri deputaciji jugoslovenskih muslimanov, ki se je prišla pokloniti novemu kalifu, o položaju v naši kraljevini in o razmerah, v katerih žive muslimani v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Listi se v splošnem izražajo zelo povoljno o naši državi. Edino »Akšam« je priobčil članek, v katerem napada jugoslovensko vlado in našo kraljevino in troši hkrati vesti o javnem zasledovanju in preganjanju muslimanov v naši državi. Misli se, da je ta članek inspiciral sarajevski reis ul ulema Čaušević, ki ni zadovoljen s sestavo deputacije.

na deželnega glavarja nujno vprašanje glede malega obmejnega prometa na avstrijsko-jugoslovenski meji. Prosil je deželnega glavarja, naj pri zvezni vladi posreduje, da ta podvzame primerne korake proti odredbam generalne direkcije carin v Beogradu, ki škodujejo prometu. Deželni glavar dr. Rintelen se je skliceval na svoječasma prizadevanja v tej stvari in na težko stališče zvezne vlade, obljubil pa je, da bo nujno vprašanje predložil zvezni vladi.

arja, potem jih ne bo motilo na pohodu do zmage bevskanje tega ali onega lističa. Kdor gre za veliko idejo, ta ne bo zgubil časa in energije z osebnimi malenkostmi, ne bo si omadeževal dobrega imena in slovesa z navsezadnje brezpomembnimi afericami.

Preokret v reparacijskem problemu?

PRED POZITIVNIMI NEMŠKIMI PREDLOGI?

London, 26. aprila. (D) Iz Pariza poročajo uradno, da namerava nemška vlada že prihodnji teden izročiti zaveznikom noto, v kateri jim bo sporočila svoje pozitivne predloge.

Berlin, 26. aprila. (D) Nemška vlada bo po razgovorih s strankami in finančnimi krogi ponudila antanti nove predloge glede reparacijskega problema. Zahtevala pa bo obenem suvereniteto Nemčije v Poruhrju.

Berlin, 26. aprila. (D) Zdi se, da se je zadnje dni pojavil v vprašanju nemške vojne odškodnine, ki sedaj pretresa, more se reči vso Evropo, ker je od njegove zadovoljne rešitve odvisna mednarodna politika, preokret, ki utegne dovesti do povoljne rešitve. Nemška vlada namerava prihodnji teden izročiti antanti noto, v kateri jim bo stavila nove, konkretne predloge. Zanimi-

vo je stališče, ki ga zavzemaajo socialisti v tem vprašanju. Poslanec Müller je imel na seji ožjega odbora socialistične stranke govor, v katerem je razvijal program o vojni odškodnini. Po njegovem mnenju naj bi Nemčija ponudila zaveznikom 30 milijard zlatih mark kot vojno odškodnino, kar je tudi odobrila mednarodna socialistična konferenca, ki je zborovala pred kratkim. Naloga nemške vlade je, da izdela tak načrt, da nudi zadostna jamstva za njegovo izvedbo in ki bo napravil povsod ugoden utis. Po Müllerjevem mnenju bi se nemška vlada morala obvezati, da najmanj za eno generacijo ne bo napovedala nobene vojne, v čemer se nemški socialisti strinjajo s tovariši ostalih držav. (Glej članek »Preokret nemške politike.« Ured.)

Konferenca v Lausanni.

VPRAŠANJE OTOKA CASTELLORIZZO IN DONAVSKEGA OTOKA ADA KALEH.

Lausanne, 26. aprila. (T) Na seji odbora za gospodarska vprašanja se je pod predsedstvom italijanskega delegata Mantagne razpravljalo o čl. 67 prvotnega mirovnega načrta, ki tvori sedaj čl. 71 in katerega definicije pojma »nacionalne« Turki ne priznavajo več.

Lausanne, 26. aprila. (T) Na seji odbora za politična vprašanja se je razpravljalo pod predsedstvom sir Rumboldta vprašanje otoka Castellorizzo. Izmet paša zahteva otok za svojo državo. Zdi se, da je vprašanje otoka k Italiji končnoveljavno rešeno, ker so se pridružili Italijanom tudi francoski delegati. Izmet paša je izjavil, da tega vprašanja ne smatra za rešenega.

Razpravljalo se je tudi o otoku Ada Kaleh v Donavi, ki ga zahtevajo Turki. Romunski delegat ga je zahteval za Romunijo, jugoslovenska delegacija pa si je pridržala pravico do zadnje besede.

London, 26. aprila. (K) Reuterjev urad poroča iz Lausanne, da vzbujajo po-

zornost zadržanje Izmet paše, ki se je na prvi komisiji dotaknil vprašanja Rusije in morskih ožin. To se smatra za znamenje, da hoče Rusija spremeniti svoje stališče in podpisati pogodbo. Ruska delegacija se bo bržkone v kratkem vrnila v Lausanne.

Beograd, 26. aprila. (Z) Po vesteh, ki jih je prejelo ministrstvo za notranje zadeve iz Carigrada, je angorska vlada sklenila predvčerašnjim, prepovedati vse inozemcem vstop v Turčijo. Mnogo tujcev, ki so prišli v Turčijo, je bilo na meji zavrnjenih. Namimivo je, da turška oblastva še do danes niso povedala, zakaj se je izdala ta prepoved.

Rim, 26. aprila. (K) Listi naglašajo važnost razgovorov, ki sta jih vodila včeraj lord Curzon in italijanski poslanik marchese della Torretta in presojajo z opreznostjo možnost angleškega posredovanja. (Glej članek »Druga lausnanska konferenca. Ur.)

Senzacionalna vest.

Praga, 26. aprila. (N) Listi poročajo vest neke italijanske dopisne agencije, ki trdi, da so med avstrijske in jugoslovenske vlado v teku pogajanja za medsebojno vojaško zvezo, ki naj bi bila naperjena proti Italiji. Avstrija naj bi v slučaju vojne dovolila svoboden prehod jugoslovenskih čet preko tirolskega ozemlja. Listi dostavljajo, da je vest očitno izmišljena, da pa italijanska vlada veruje v možnost sklepa take pogodbe. (Po naših informacijah je zabeležila te vesti rimska »Agenzia Italia«. Menda ni treba še posebno pripomniti, da na vsej stvari ni prav nič res, in da je ta senzacionalna vest zrastle na fašistovskem zelniku, s katero zasleduje Italija prav posebno prozorne namene. Čuditi se ni, saj se imajo v kratkem obnoviti pogajanja zaradi Reke. Op. ur.)

Velike vojaške vaje.

Senta, 26. aprila. (Z) V okolici Sente se vrše velike vojaške vaje novosadske in subotičke divizije, ki jih vodi bivši vojni minister general Zečević.

Sovjetska pogodba z Dansko.

Moskva, 26. aprila. (K) Kakor izve ruska brzojavna agentura, je bil podpisan dogovor, ki ga je sklenila sovjetska vlada z Dansko in ki je izdelan po vzorcu dogovorov, sklenjenih z Norveško, Českoslovaško in z drugimi deželami, ki so vzpostavile trgovske odnose s sovjetsko Rusijo. Dogovor ima določbe o vzpostavitvi oficijelnih zastopstev z vsemi pravicami diplomatskih zastopnikov, o vzpostavitvi trgovskih odnosov, o varstvu obojestranskih državljanov in o tranzitnih in transportnih zadevah. Ratifikacijske listine se morajo izmenjati v osmih tednih po podpisu pogodbe.

IZREDNA SEJA LJUBLJANSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Poročilo na 2. strani.

Iz Italije.

KLERIKALCI ZA FAŠISTOVSKO VLADO.

Rim, 26. aprila. (K) Ljudska stranka je sklenila, da odkritosrčno sodeluje z vlado tudi vnaprej, bornica se sestane 17. maja.

VOLILNA REFORMA.

Rim, 26. aprila. (K) Veliki svet fašistovske stranke je končnoveljavno odklonil sistem volilnih okrožij z enim mandatom, kakor tudi proporcionalni volilni sistem in se izrekel za večja volilna okrožja in za sistem relativne večine.

SOCIJALISTI IN I. MAJNIK.

Rim, 26. aprila. (K) Socijalistično združenje »Lavoro« je izdalo oklic, v katerem poziva delavce, da proslavijo 1. maj, kjer okolnosti to dopuščajo z ustavitvijo dela, kjer pa to ne bi bilo mogoče, naj praznik proslave z drugimi sredstvi, kakor n. pr. da mezdno podarijo v socijalistične namene. V istem smislu je izdala oklic tudi maksimalistična stranka.

ITALIJANSKA »ZMAGA« PRI KOBARIDU.

Rim, 26. aprila. (K) V »Rassegna Nazionale« polemizira general Cadorna proti maršalu Fochu, ki je bil francoske popise bojev pri Kobaridu potrdil. Cadorna zavrača zasluge na operacijah italijanske armade, ki se pripisujejo Fochu ter obžaluje polemiko francoskega časopisja, ki bi utegnla prijateljsko zavezana naroda odtujiti in v vojni padle razžaliti.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: »Črešnjev vrt«. Red. A.
Opera: »Plesni večer gđc. Lidije Wiskakove«, ob pol 8. uri zvečer. Izv.
Kino Matice: »Milijonska princeza«.
Kino Ideal: »Yvette, kraljica mode«, Lya Mara.
Kino Tivoli: »Dete Carnevala«.

V Mariboru:

Narodne gledališče: Zaprto.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Bohinc na Rmčji cesti in Ljubljani pri Zmajevo mostu.

Druga lausannska konferenca.

Koncem januarja je lord Curzon na prvi izmed zadnjih plenarnih sej prve lausanske konference ugotovil, da je bilo 92 odstotkov vseh programskih točk rešenih. Francoska delegacija, ki ji je takrat stal na čelu g. Bompard, ni imela v tem pogledu pokazati na nobeno zaslugo. Nasprotno pa se je opazala med francosko in angleško delegacijo neka nezaupljivost, izgledalo je, kakor da turkofili Quai d'Orsay noče miru na bližnjem vzhodu. Seveda je treba vpoštevati gospodarske motive, ki so bili merodajni za Francijo, da na prvi lausanski konferenci ni osvojila angleških predlogov.

Čudno je le eno: francoska diplomacija si je dala izbiti iz rok najboljšo adute. Lord Curzon je bil že na prvi konferenci zelo osamljen. Rumunska, jugoslovanska in italijanska delegacija so se postavile za Francijo. Slednja ni spletarila proti Angliji odkrito, marveč tajno. Poprej še ognjevit turkofili, je naenkrat pustila Angoro na cedilo. Potem se je skušala približati Rusom: skratka: uporabljala je vsako priliko, da napravi Curzonu kako težavo, dokler ni bila osamljena.

Ko je lord Curzon sklenil s Angoro pogodbo glede morskih ožin, je bilo jasno, da si je Anglija zopet pripomogla do veljave. To je bil triumf angleške diplomacije. Že v mesecu januarju pa je Francija temeljito spremenila svoje stališče. Da Anglija ne bi motila Francije v porušitvi politiki, ji je bilo treba odkazati izven kontinenta torišče za njeno politiko. Malo je manjkalo, da ni prišlo na prvi konferenci do miru, Mo-

sulsko vprašanje je bilo izloženo, glede gospodarskih kapitulacij je bilo treba le urediti nekatere točke.

Ali Francija namenoma ni hotela miru; njej je šlo za to, da odvrne pogled Velike Britanije od dogodkov na kontinentu, in sicer v drugo smer. Najprej je bil odpoklican Barrere. V Parizu se je znašla skupina, ki je — s Franklin-Bouillonom na čelu — mislila, da je upravičena diktirati orijentirski mir po svojih lastnih načelih. In tej skupini se je udal celo g. Poincare, ko je poslal v Lausanne ono usodno depešo, v kateri je zapovedal francoski delegaciji, da se v slučaju Curzonovega odhoda more separatno pogajati s Turki.

Glede Poruhirja je g. Poincare dobro kalkuliral: Anglija ni hotela Francije v nobenem pogledu. Ni izključeno, da bo Francija tudi na drugi konferenci nadaljevala svojo taktiko. Turška je svojo politiko v zadnjem času precej preokrenila. Mnogo bodo nanjo upivali tudi izid turških volitev. Angorska skupščina je tik pred razpustom ratificirala koncesijo Chester, in če prideta kakor se sliši, Chester in Kennedy osebno v Lausanne, da branita interese ameriškega sindikata, je verjetno, da bo tokrat uplivi Anglije in Amerike nadkriljeval francosko ingerenco.

Druga lausannska konferenca bo torišče ljute borbe med vefinancami in svetovnim gospodarstvom. Danes še nikdo ne more z gotovostjo reči, kako bo ta borba izpadla. Gotovo je le, da bo izid te borbe urodil nepregledne posledice, ne samo za Anglijo, marveč za vso Srednjo Evropo.

Preokret nemške politike.

Politični položaj v Nemčiji napram ruhrski zasedbi se polagoma, a vidno jasni. Iz kaosa prvih tednov po zasedbi je bilo težko razbrati jasno mišljenje. Po zadnjem Loucheurejevem potovanju v London se je pa nemška politika precej usmerila. Stranke desnice, to so ljudska stranka in nacionalna stranka, kažejo precejšen nemir. Bojijo se, da ne bi oficijelni ali oficijelni pogovori med Quai d'Orsayem in londonskim kabineto privedli do sklepa ozke zveze med francosko in angleško vlado, na račun Nemčije seveda. Že več tednov se ugiba o pogajanjih in pri tem se imenujejo imena državnega tajnika Bergmanna, švicarskega bankirja Duboisja, nemškega bankirja Warburga in nemškega finančnega ministra Hermesa. Vse te vesti vidno vznemirjajo pristaše odločnega odpora. Tudi so nacionalisti mnenja, da podpirajo okupacijske oblasti v Poruhirju nemške komuniste — kar seveda ne odgovarja resnici — in to jih še bolj razburja.

Nemška časopisna propaganda, ki nam je s svojimi naravnost na verjetno drzen način izmišljenimi vestmi, izza časa vojne še vsem v dobrem spominu, deluje danes zopet s polno paro. Za vsako ceno se skuša mnenje ljudske mase odvrniti od problema, ki je vsak dan bolj pereč: od kapitulacije. Iz »gotovega vira« prihajajo novice, ena bolj tendenciozna kot druga, ena govori o bližnjem vpadu Poljakov v nemško gornjo Slezijo (obisk Focha v Varšavi je seveda prišel kot nalašč zaton), druga o blokadi nemških obal od strani antante, tretja o zasedbi Bremena in Hamburga po francoskih četah, ki se bo baje izvršila že v par dneh, namigava se že na francosko invazijo v Nemčijo in bombardiranje nemških mest. Take novice so danes potrebne, zato da se o

njih kolikor mogoče mnogo razpravlja in pri tem pozabi na glavno, na grozečo kapitulacijo.

Kar se tiče mnenja demokratov, omenjamo n. pr. besede nekoga badenskega ministra, ki jih je pred kratkim govoril v Berlinu: »Blazno bi bilo, zapirati še nadalje oči. Naš položaj je resen. Antanta je od genovske komedije sem izgubila vsako zaupanje v nemško vlado. Od vseh strani se nam odreka pomoč. Anglija nikakor ne misli na nas, Amerika tudi ne. Kar se pa tiče Rusije, morejo le nekateri naivneži pričakovati, da nam je v stanu priti na pomoč. Edino orožje, ki nam preostaja, je pasivna rezistenca. Toda ne smemo se motiti, to je le obrambno orožje. Samo eno sredstvo imamo, da se rešimo iz sedanjega položaja: apelirati na bogate sile, da bodo vendar enkrat že dali finančno podporo, katero pričakovali imajo pravico nemška domovina od svojih otrok. Potem pa ko bomo pokazali svetu našo voljo, da hočemo pošteno izpolniti pogodbo v izmeri naših moči, bomo zahtevali, naj se nam zaupa in dali bomo rade volje garancije, ki jih zahtevajo od nas in z vedno intenzivnejšim delom se bomo odkupili od napak preteklosti in zadobili spet našo neodvisnost.«

Drugi demokrat, bivši finančni minister Dernburg, piše v Berliner Tageblatt od 12. aprila, da je čas, da Nemci znižajo svoje zahteve, kajti edino na ta način se da problem rešiti. Tudi on je mnenja, da se nemški ekonomski krogovi premalo brigajo za inicijativo v vprašanju ekonomskih garancij. »Morali bodo podvzeti v tem ofenzivno, da se približa rešitev.«

Socijaldemokratski »Vorwärts« pa zahteva, naj vlada začne aktivno z reševanjem problema.

Politična geografija nove Evrope.

V sredo 25. t. m. je predaval na ljubljanski univerzi senior »Geografskega društva« g. prof. Kranjec o politični geografiji nove Evrope.

Periferni organ države je meja, ki se je kot črta razvila iz obsejnega pasu. Naravna meja se splošno zove ona, ki nudi v vojni varstvo, v miru pa omogočuje lahko kontrolo prometa. Jezikovna meja je tudi naravna meja. Princip geografske naravne meje velja po Civiliu, ako je kontrolirano z narodnostnim principom.

Pri osnovanju novih držav v Evropi je bila vodilo: narodnost. Število evropskih držav se je pomnožilo od 1. 1914 od 26 na 34, izgubile so 3, nastale pa je 12 novih. Kontinentalni državi ste bili preje 2 (Švica, Srbija) danes so 4 (Švica, Avstrija, Madžarska, Čehoslovaka).

Francija je dosegla Ren ter z češko mejo pri Hlebu prijemala južno Nemčijo v kleščah, gospodarsko prva v produkciji železa v Evropi ter je z pridobitvijo Alzacije odvzela Nemčiji monopol na kralj. Belgija je nehala biti nevtralna, povečala se je za Eupen, Malmédy ter za »nevtralni« Moresnet. V carinsko zvezo z Belgijo je stopil Luxemburg, kojega železo Belgija nujno rabi. Politična prelomnica ob Renu kjer se bile romanstvo z germanstvom je zadobila zopet svojo obliko. Nemčija je potisnje-

na iz zapada in vzhoda z jedrom je postala prava deljena država kot je preje v Evropi ni bilo. Berlin je postal ekscentričen t. j. ne nahaja se v sredi države, nemške reke so internacionalizirane, Češka ima v Hamburgu prosto luko, prejšnji Cesarja Viljema kanal je internacionaliziran, prvi slučaj internacionalizacije kanala, ki se nahaja na ozemlju ene same države, v državni oblasti. Na vzhodu Nemčije imamo niz novih držav, od Finske do Adrije se razteza nova politična prelomnica, tu bje bo predvsem Slovanstvo z Germanstvom, kojega žrtve je bila Avstro-Ogrska, kot koje ostanek smatramo Avstrijo in Ogrsko. Avstrija tvorba, ki naj loči Nemce od Italije, ki naj omogoči internacionalizacijo albertske proge ima svoj anahronizem v Dunaju, ki obsega 30 odstotkov vsega avstrijskega prebivalstva. Existenčne možnosti ji ni odrekati. Madžarska ima povsod slabe meje. Poljska ima tudi čez 30 odstotkov tujih narodov sega na vzhodu dalje v tuje ozemlje ter ima dve imperijalistični tipalnici, prot Dvinsku in koridor. Gdansk je s Poljsko carinsko zvezano, ki pa tu ne sme imeti vojaštva, kot ga ima Italija v najmanjši novi državi na Reki. Italija je dosegla na Krasu in na Alpah svojo »naravno« mejo, jugoslovanski ofenzivni klin v Orenjski je sablja iz stekla.

All ste že obnovili naročnino za Jutranje Novosti?

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 26. aprila.

Zupan dr. L. Perič otvoril izredno sejo, ugotovi sklepčnost, imenuje overovateljem zap. svet. gg. Čefešnika in Čepelnika in omeni izstop obč. svet. gg. Adamiča in Klemenčiča. Odoben je bil zapisnik zadnje seje in je prešla zbornica takoj na poročilo upr. odbora mestne elektrarne, vodovoda in plinarne glede nakupa vodne sile v svrhu zgradbe nove

mestne elektrarne.

Obč. svetnik g. Orehek poroča o tem velikopoteznem gospodarskem vprašanju ter poudarja uvodoma važnost razširjenja električne sile za gospodarski razvoj mesta v bodočnosti. V poštven ne pride pri tem vprašanju samo razsvetljava mesta, marveč jako važen razvoj male obrti v mestu in pa razmah velike industrije v okrožju Ljubljane. Vstevši še razne potrebe iz zdravstvenih ozirih, bi potrebovalo mesto najmanj potrojeno današnjo električno silo. S tem pa ne zadostimo le omejenim potrebam, marveč bi pospešili tudi vir mestnih dohodkov ker bi pritegnili v mesto in okrožje obrt in industrijo, ki bi nam precej olajšali mestna davčna bremena. Elektrificiral bi se lahko tudi vodovod, kar bi značilo za mesto znaten prihranek, posebno pri premoju. Današnja parna naprava s svojimi 1500 k. s. vsekakor ne odgovarja razmahu mesta in treba nam je, da si zagotovimo za proizvajanje elekt. toka primerno vodno silo. — Upravni svet elekt. ima tozadevno 3 varijante in sicer 1. Hidroelektrična naprava na Savi pri Črnučah, 2. povečanje sedanje parne elektrarne in 3. priključek na Falsko elektrarno. Savski projekt z jezom, ki bi ga morala že država napraviti, naj bi ščitil mestni vodovod pred izgubo vode, katero izgubo je povzročala regulacija Save, in naj bi nudil potrebno silo za električno centralo. Povečanje sedanje parne elektrarne ne pride v poštev, ker je to nemoderano in predrago, posebno ko imamo na razpolago cenejo stalno vodno silo. Falska elektrarna je poslala mestu ponudbo, ki nam nudi le 2000 k. s. in še le dokler nimamo lastne centralne. Imamo pa še novo ponudbo od lastnice papirnice Vevč-Goričane, ki nam nudi v nakup vodno silo v Medvodah. Družba zahteva za nakup vodne sile z vsemi praviciami in poslopji 25 mil. kron, pri čemer si zagotovi dobavo toka za 300 k. s. za se in pa 500 k. s. po najnižji ceni kot sebi. Naša elektrarna v Ljubljani pa naj bi ostala kot rezerva. Tozadevne načrte je izdelala tvrdka Ast na Dunaju, ker je imela ta tvrdka že vse pripomočke od družbe Leykam in je bila veliko cenejša. — On predlaga, da naj obč. svet pooblasti g. župana dr. Periča, da nadaljuje pogajanja z Leykamom in Falo ter naj v to svrhu pritegne potrebne izvedence iz in tudi izven obč. sveta.

Prof. inž. dr. Vidmar poudarja kot zastopnik mesta in ne kot strankar potrebo ojačenja toka, ima pomisleke glede cene, ki si jo obetamo in ki je že danes prenzka, kajti dobiček, ki ga to podjetje do sedaj izkazuje, je le navidezen in na papirju in to pred vsem radi tega, ker se pri dosedanjih odpisih ni zadostno vpošteval amortizacijski fond, obraba in zgradba novih strojev. To sicer ne zveni baš popularno, dolžnost vestnega gospodarja pa je, da si napravi čist in točen račun. Teren okoli Černuš se mu zdi neprimeren in nespoben za večjo električno instalacijo. — Falska elektrarna teče do Trbovelj. Od tam do Ljubljane bi stal prevod z enim transformatorjem circa 80 milijonov kron. Pri tem pa bi prišlo mestno gospodarstvo tudi v gospodarsko odvisnost falske elektrarne, ki bi nas lahko izrabljala in potegnila industrijo, kjer jo hoče imeti. — Fale ne priporoča. — Lepo vodno silo pri Medvodah bi se dalo precej po ceni izzidati za 15.500 k. s. toda le pri najvišji vodi za kratek čas v letu in bi morala torej močno pomagati stara elektrarna. Veliko vlogo igra pri tem tudi investicija, ki naj se računa na 7 mil. švic. frankov in bi bila končno ta naprava zopet odvisna od onega, ki nam da denar. Začasno priporoča razširjenje sedanje elektrarne, kar bi bilo tudi za kasnejšo hidroelektrično napravo ugodno, ker nam preostaja toliko večja in v vsakem slučaju potrebna rezerva. On je za poročevalcev predlog z dodatkom, da se pogaja g. župan neobvezno in da ratificira končna pogodba v občinskem svetu. Predlog poročevalca je bil na to sprejet.

Na predlog poročevalca g. Orehka je bil sprejet tudi predlog glede kritja naprave, da se požaga g. župan kot pooblaščenec občine v tu ali inozemstvu za primerno kritje in pritegne k pogajanjem potrebne izvedence iz in tudi izven občinskega sveta. Nato se je razpravljalo o ponudbi glede udeležbe mestne občine pri Opekarni »Emona«.

na Viču. Poročevalec dr. Lemež poudarja, da se je o tem že govorilo v obč. svetu in je zahteval takrat finančni

odsek sledeče ugotovitve: 1. Je li dober material. 2. Koliko bi rabila opeke občina. 3. Bi li kazalo, da stopi občina k temu podjetju in 4. Kakšne pravice naj bi si zasigurala občina pri podjetju. Analiza materiala je ugodna in glasi: »Ton sehr gut für Stein und Dachziegelfabrikation«. Emona razpolaga z 50.000 m³ in je oddaljeno to zemljišče 3 in pol km od mesta. Potrebna investicija za vse znaša okroglo 9 milijonov kron, donos je ugoden, eksploatacija zasigurana za 40—50 let. Fin. odsek je sklenil, da se sme principielno udeležiti občina le tako, da obvlada položaj in se ne izroča raznim kapitalističnim skupinam. Torej bi se smela udeležiti podjetja občina le če dobi več kot 50 odstotkov udeležbe, da lahko zabrani monopoliziranje cen za opeko za občinsko uporabo, naj vpoštevata morebitno stagnacijo pri gradbah in naj vpoštevata, da izrabi za lastno nabavo opeke lahko tudi konkurenco drugih opekarn.

Svet. Kremžar predlaga, da naj se pooblasti g. župana v svrhu ugotovitve rentabilitete in aktualnosti ter glede ugotovitve več kot 50 odstotkov udeležbe ter naj nato poroča. Tudi v ta namen naj si izbere potrebne strokovnjake. Inž. dr. Vidmar je povdarjal, da je odločno proti udeležbi v tem smislu, ker vlada stagnacija v industriji, ker imamo že dosti opekarn in ker gotovo konvenira oni opekarni, da dobi denar od mesta zastoji, mesto v bankah za drage obresti in si pri tem zasigura mesto kot odjemalca. Ljubljana ne sme favorizirati le enega podjetja, ko bi bile morda pod omenjenimi pogoji tudi druge opekarnice zadovoljne z soudeležbo. Obč. svetnik Krall je povdarjal stremljenje občine po osamosvojitvi in to ne samo pri opekarnah, marveč tudi pri drugih podjetjih. Tu sta dve možnosti in sicer da dela občina sama ali pa v zvezi s kako skupino. V takih vprašanjih pa ne sme odločevati le momentan položaj, marveč princip. — Sprejet je bil predlog poročevalca. (Svet. Turk zakliče govorniku: »Od kdaj pa ste tak govornik postov?« Krall: »Odkar je g. Turk prenehal!«) Svet. Mihevc je apeliral govornika glede kartelliranja opekarn in Jadranske banke nakar mu je odgovoril g. Vidmar, da se zavaruje proti ščititju kartelliranja opekarn in Jadranske banke in pove, da je on ravno tak prijatelj Jadranske banke kot g. Mihevc, kar je slednji razumel in popolnoma utihnil. V imenu NSS je povdarjal svet. Rupnik, da je za udeležbo občine pri vsaki opekarni, samo da ima občina moč dikcije cene in soglašja s predlogom. Tudi svet. dr. Ravnihar je za predmetno osamosvojitve občine, gre samo za to, da ima občina korist, zdi se mu pa, da je prospekt o rentabiliteti enostranski in ga je treba pregledati, ker stane 300 delnic občino 4mil. kron. Predlog poročevalca in prvi dodatni predlog sta bila sprejeta. (Turk zakliče: »To na bo držal!«)

Mestna klavnicna in hladilnica.

V imenu direktorija mestne klavnice je predlagal dr. Breclj primerno zvišanje kredita za zgradbo klavnice in hladilnice. Dalje je predlagal, da se zvišajo klavnicne pristojbine za govečo, prašiče, konje, teleta, koštrune in kozliče kakor tudi za vpeljane zaklane živali. Pri tej obravnavi je bil predlagan tudi dodatni predlog, da se zvišajo od poročevalca predlagane pristojbine, pri izvzu vseh gori označenih živali za 100 odstotkov. Vsi trije predlogi so bili sprejeti.

Mestni pogrebni zavod.

Upravni odbor mest. pogr. zavoda je predlagal, da se zgradi že končno enkrat nujno potrebno lastno poslopje za ta zavod. Pri tem je predlagal svet. Turk, da naj se določi za šolo, ki je bila določena, da se zgradi na prostoru za Ledino, kjer se hoče sedaj graditi poslopje za pogrebni zavod primeren prostor v bližini in sicer na Gestrinovem svetu na Poljanski cesti. Pomislil naj se tudi, da imamo za to šolo, ki bi bila baš tam ravno najbolj potrebna že potrebne načrte. Svet. Rupnik je poudarjal, da je bil za to šolo dovoljen že lani kredit 16 mil. kron, ki pa ni bil odobren. Šola naj bi ostala tam, za pogrebni zavod pa naj bi se poiskal drug prostor. — Tudi ta predlog je bil v splošnem sprejet.

Sinčajnosti.

Na predlog dr. Breclja se opusti pri stanovanjskih hišah na Prulah naprava novih drvarnic in kleti in se vporablja za to suterensko stanovanja. Tozadevni material naj se porabi drugje, razširi naj se zelenjadni vrt in popravi ograja. Stroški 158.000 kron. Nujnost in predlog sprejeta. Svet. Pirc je stavil na župana interpelacijo, naj se družbi cestne električne železnice primerno pojasni, kje je preseg 5 odstotkov čistega dobička, ki pripade občini, kje je vsota, ki se je nabrala po 20 vin od listka ob priliki zadnjega poviška kart in zakaj ni držala družba pogodbe glede uslužbenec. Družba naj uredi gospodarstvo in

vodstvo, ki je silno pomanjkljivo — knjige so na Dunaju — tako, da dobi zaupanje občinskega sveta, uredi naj stanovanjski fond in plače uslužbenec. — Svet. Zajc je interpeliral župana glede pobiranja 32 odstotnih obresti pri mestni zastavljalnici, ki izkazuje dobiček. Ta zavod je za pomoč siromakom in srednjim slojem ter naj zniža obrestno mero, ker občina ne sme iskati dobička — tudi ne za dotacijo mestnih rezev — pri onih, ki se tako bore za svoj kruh, da se morajo zatekati v zastavljalnico. Da se odpomore brezdelnosti je predlagal svet. Ošterc, da naj se naroči stavb. svetu, da izvrši vsa nujna predela za mestne zgradbe in zaposli čim več delavcev. — Dr. Stanovnik je predlagal z ozirom na včerajšne dogodke v Spod. Šiški, kjer je bil eden tud obstrelen, da naj se ustanovi občinska straža, ki naj čuva občane in stopi tem ljudem na prste v svrhu splošne varnosti, če te ne more zasigurati naša policija. — Obč. svet. Moser je zahteval, da se uredi nerodno vprašanje, da morajo plačevati ljubljanski meščani posestniki travnikov v Mestnem logu za uvoz sena v mesto užiti. — Svet. Pirc je zahteval, naj prosil občina za prispevek in pomoč države za dela gospodarskega naloga, ki jih izvršuje občina v prenešenem delokrogu mesto države in ki stanejo občino ogromne vsote. Državna uprava naj zida za svoje urade nova poslopja in ne kupuje starih hiš. Vsi ti predlogi so bili sprejeti. — Na predlog dr. Lemeža se je izključila 2. točka tajne seje in sicer poročilo o prošnjah mestnih uradnikov, uslužbenecv in delavcev za zvišanje službenih prejemkov in se bo razpravljalo to vprašanje na prihodnji javni seji. S tem je bil dnevni red izčrpan in se je zaključila javna in nadaljevala tajna seja.

Zapiski.

»SLOVENCEVO POROČEVANJE«.

»Slovenec« je dobil v nedeljo od svojega beogradskega dopisnika poročilo: Kralj ne namerava več pozvati k sebi demokrat-skih in zemljeradniških politikov. To se je spravilo v zvezo z avdiceno dr. Korošca pri kralju ter je umevno, da je v demokratskem klubu povzročilo preplašenost. Demokratski politiki so begali po kuluar-jih parlamenta...

Dr. Korošec je torej nasvetoval kralju, naj več ne govori z demokrati in s kneti. Kralj ga je takoj ubogal. Demokrati so bili vsled tega tako preplašeni, da so kot zmešani begali po kuluarjih. Dopisnik pravi, da je to, kar kralj namerava, oziroma ne namerava, zvedel iz popolnoma zanesljivih virov, torej iz vrst kralja samega, ker nihče drugi ne more znati, kaj namerava kralj.

Seton Watson se mudi v Beogradu — poroča »Slovenec«. — »Prišel je že v stik z mnogimi uglednimi politiki in imel z njimi daljšo konferenco o razmerah v Jugoslaviji.« — »Slovenec« naj bi povedal, kateri so tisti »ugledni politiki?« Naj pove vsaj eno ime!

»Avdicenca dr. Spahe je napravila na kralja velik vtis, ker je takoj nato pozval k sebi začasnega predsednika narodne skupštine dr. Peleša. Temu je kralj izrazil svoje mišljenje o avdicenah načelnikov klubov ter se, kakor je zvedel, posebno dolgo zadržal pri razgovoru z dr. Korošcem in dr. Spahom.« — To, kar je govoril Spaho, je kralj torej tako pritisnilo, da je moral takoj nekemu izstesti in da se izreše, je poklical k sebi Peleša in Peleš je povedal »Slovenec«vemu dopisniku, kako je Spaho kralja vznemiril in kako je kralj njemu tožil!

Dr. Peleš je sporočil kralju sklep ministrskega sveta, ki je proti koalicii z demokrati — piše dalje »Slovenec«. »Kako zamore napisati tako budalost, da predsednik skupščine sporoči kralju sklep ministrskega sveta! Ako bi bil ministrski svet res kaj takega sklenil, bi moral to takoj sporočiti kralju Pašić sam, a ne neki poslanec, ki ni član ministrskega sveta. Poleg tega je tudi popolnoma lažljivo, da je ministrski svet kaj takega sklenil. Saj je vendar Pašić še istega večera dobil od kralja mandat, naj ustanovi »koalicijsko« vlado. Dr. Peleš vendar ne bo tekel h kralju, da mu prinese neko laž in še tako laž, ki se mora takoj razkriniti in ki vsebuje intrigo med kraljem in med ministrskim svetom!

»Kralj je poveril Pašiću mandat za sestavo poslovne vlade. Obenem z mandatom je kralj dal Pašiću široko pooblastilo za sestavo poslovne vlade« — piše »Slovenec«. — Ne razumemo, kaj naj pomeni ta budalost: dobil je mandat za sestavo vlade in zraven še pooblastilo za isto stvar! Če ima mandat, kaj mu je treba še pooblastila? Saj je vendar mandat več kot pooblastilo! »Slovenec«v dopisnik menda ne ve, kaj pomeni beseda »mandat«. Obenem je ta trditve, katero »Slovenec« debelo podčrtava, tudi debele laž. Kralj je dal Pašiću mandat za sestavo koalicijske vlade.

To samo nekaj ovetk »Slovenec«evga poročevanja.

Poziv. Da pridemo v čim ožji stik s pristaši NRS v Srbiji, priporočamo našim krajevnim organizacijam, da naroče list »Samoupravas«, ki je oficijelen list NRS v Beogradu. — Glavno tajništvo NRS, Ljubljana.

— Likita Wiesiakova, slovenska pisalka, priredi danes v petek 27. t. m. v ljubljanskem opernem gledališču samostojen plesni večer. Kritika in priznanja, ki jih je bila gđ. detežna na številnih turnejah doma in izven domovine, nam jamčijo za resen umetniški užitek. Spored obsega plesne moderne smeri, je jako pester in zanimiv, ter bo zadovoljiv v vseh ozirih. Na sporedu so skladbe Debussyja, Gounoda, Oriega, Mozarta, Smetane, Sukka I. dr. Pred prodaja vstopnic pri blaginji z opernem gledališču.

Dnevne novosti.

OPOZARIAMO naše cenj. naročnike, da do konca meseca aprila t. l. poravnajo, oziroma obnovijo naročnino, ker jim drugače brezpozorno ustavimo list.

— Naše cenjene dopisnike in somišljenike NRS prosimo, naj pošiljajo vse dopise, namenjene za naš list, izključno na uredništvo »Jutranjih Novosti«.

— **Radovoljica.** Tu se vrši v soboto, dne 28. aprila zaupniški sestanek NRS in sicer v restavraciji Novak ob 18. uri. Poroča tudi delegat iz Ljubljane. — Vabljeni pristiati in vsi oni, ki simpatizirajo s stranko.

— **Argentinski konzulat.** Argentinska vlada namerava otvoriti v Novem Sadu in Zagrebu trgovska konzulata. Konzulat v Beogradu bi nato postal generalni konzulat. — Zbor madžarske stranke v Zeni. To dni se je vršilo v Zeni zborovanje madžarske stranke v Vojskovi. Na zborovanju so izdali proglas na vse Madžare v ostalih kraljevih državah, da se dobro organizirajo in da nastopijo pri prihodnjih volitvah edinstveno.

— **Imenovanje v carinski službi.** V generalni direktoriji carin leži podpisani ukaz, s katerim bo imenovanih precej pripravnikov za carinike, oziroma imenovanih precej carinskih uradnikov v višji činovni razred. Dekreti se bodo poslali vsem pristojnim carinarnicam do 1. maja t. l.

— **Osebnosti.** Imenovan je za arhivarja IV. razreda pisarniški manipulant II. razreda Anton Čuček pri poštenu in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani. — Podeljeno je odpravnico mesto Turniške poštne muhi Stefanu Györfösu, Krizevci v Prekmurju poštenu pomočniku Francuškemu Talančju, Zirovnica poštini pomočnici Milici Svetini in Šmarjeta ob Pesnici poštenu pomočniku Antonu Šumanu. — Premišljeni so: činovnica IV. razreda Marija Windischer iz Strazišča v Kranju, činovnik V. razreda Stanko Knez iz Beograda v Ljubljano, poštari IV. razr. Ivan Rabič iz Gorice vasi v Škofjo Loko, poštarka V. razreda Manka Gliha iz Maribora v Ljubljano, poštarij IV. razreda J. Jovanović iz Ljubljane v Belo Palanko, Ana Stenič iz Zidnega mostu v Celje, Režika Prilatelj iz Zidnega mostu v Grobelno in začasni poštari II. razr. Nikola Žirovski iz Novega Sada v Maribor. — Službene pogodbe sta odvezana poština odpravnika Matilda Janša v Dornu pri Karl Ledniku pri Sv. Lovrenju na Dravskem polju. — Začasno so upokojeni: kontrolor V. razreda Frančišek Petek v Ptuj, poštarka V. razr. Ana Vidali v Ljubljani in poštarij V. razr. Marilj Zupanec v Kranju ter Jožica Grlic v Mariboru. — Umrla sta: uradna pomožna mož Vlado Nečajev pri poštenu ravnateljstvu v Ljubljani in podčinovnik V. razr. Ivan Gostrov v Mariboru. — Odpuščena je iz državne službe telefonistka VI. razreda Milica Rajković v Celinju.

— **Razpisana poštna služba.** Razpisana je služba poštnega starešine na Rakeku (W). Prošnje je vložiti v treh tednih.

— **Začasna zatvoritev pomožne pošte pri sv. Vidu nad Cerkljico.** Koncem minulega meseca je bila pomožna pošta Sv. Vid nad Cerkljico v področju pošte v Begunjah pri Cerklji začasno ustavljena. Pri Sv. Vidu samem dostavlja sedaj selski listonosar. Vasi: Čohovo, Zala, Osredke, Lešnjaki, Tavžlje, Rudolfovo, Jeršiče, Ravne in pa Zahrib so prideleni okoliški pomožni pošti v Bečah v področju pošte v Begunjah pri Cerklji.

— **Poštna prostost zdravstvenih ustanov.** Ministrstvo za narodno zdravje je ustanovilo dva nova zavoda v Zagrebu, namreč: državno šolo za sestre pomočnice in državni dispencer za tuberkulozo. Te dve ustanovi sta z drugimi zdravstvenimi zavodi vred oproščeni poštnine, kakor vse državne oblasti in uradi.

— **Razpis učiteljskih služb.** V šolskem okraju Ljubljanski okolišč se razpisujejo naslednje službe v stalno popolnitev: Brezje 1 služba za učitelja voditelja; Dol 1 služba za učitelja; Golo 1 služba za učitelja; voditelja; Horjul 1 služba za učitelja; St. Jurij 1 služba za učitelja ali učitelja; Kopani 1 služba za učitelja (voditelja); Log-Zaplanja 1 služba za učitelja (voditelja); Podlipa 1 služba za učitelja; Preseka 1 služba za učitelja; Rakitna služba za nadučitelja in služba za učitelja; Tomišelj služba za učitelja in služba za učitelja; Vrhnika služba za nadučitelja; Zapotok služba za učitelja voditelja; Zažar služba za učitelja voditelja; Sv. Jošt 1 služba za nadučitelja in služba za učitelja. — Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti pri okr. šolskem svetu v Ljubljani do 25. maja t. l.

— **Iz uradnega lista.** Uradni list št. 40 prinaja naredbo pokrajinske uprave za Slovenijo glede občinske davčine od prisraka na vrednosti nepremičnin v mestni občini Celjski.

— **Bojlošje potniške kontrole.** Prošnje ministrstvo je sporazumno z ministrstvom za notranje zadeve izdalo odlok o zboljšanju kontrole nad potniki. To se je zgodilo največ radi tega, ker so se v poslednjem času dogajale razne nesreče na železnicih s tem, da so številni potniki jemali s seboj razstreljive snovi. Razen tega je ministrstvo določilo najstrožje kazni za one, ki bi jemali s seboj omenjene snovi.

— **Izseljevanje iz naše države v mesecu marca.** V mesecu marca se je izselilo iz naše države 198 oseb. Po spolu je bilo 127 moških in 71 ženskih izseljencev. Po poklicu je bilo 59 kvalificiranih delavcev, 38 nekvalificiranih, 57 poljedelcev, 36 raznih poklicev in 8 otrok. Izselili so se v Severno Ameriko 57, v Kanado 13, v Argentino 126, v Chile 1, v Južno Afriko 1. V mesecu januarju se je izselilo 157 oseb, v mesecu februarju pa 233. Skupno se jih je torej od novega leta do 31. marca izselilo 578 oseb. Generalni izseljenški komisariat pa je izdal v tej dobi 767 odobrenj za izstavitve potnih listov.

— **Dobrotnik Srbske Akademije Znanosti.** To dni je umrl v Beogradu rentir Lazar Savič. Vse svoje premočino in nepremično premoženje je zapustil Akademiji Znanosti, ki bo ustanovila »Fond Veljka Savice«. Dedič mora izplačati štiri vojila v skupnem iznosu 125 tisoč dinarjev. Samo nepremičnine so vredne nad deset milijonov dinarjev.

— **Promocija na graški univerzi.** Na graški univerzi je bil 21. t. m. promoviran za dr. vsega zdravstva g. Martin Majcen iz Ljubljane.

— **Nov list v Subotici.** Kakor smo že javili, prične izdajati mestna občina subotička svoje lastno glasilo. Prva številka lista ki se bo nazival »Subotički Vestnik«, izide dne 1. maja.

— **Kulturno delo v naši vojski.** V vseh 48. pehotnih polkih je bilo leta 1921. 25.044 analifabetov. Tekom tega leta se je naučilo pisati in čitati 9031 vojakov kar znači 36% vseh analifabetov. To število je na vsak način zelo razveseljivo in kaže, da se v vojski ne polaga samo važnost na strokovno vojaško izobrazbo, ampak tudi na prosvetno delo. Zahvala za to gre pred vsem raznim častnikom, podčastnikom in vojakom. Učitelji ljudskih šol so mogli vsled preobilice svojega dela le malo pomagati. Razen čitanja in pisanja so se volaki naučili tudi marsikaj koristnega na polju zgodovine in zemljepisja zdravstva itd. K temu je mnogo pripomogla tudi njihova razdelitev po celi državi. Poleg tega je vojska v letu 1921 obdelovala 141 ha zemlje, kar znači, da je pridelala raznih pridelkov v skupni vrednosti 1.830.000 Din, ki bi se jih sicer moralo izplačati iz državne blaginje. Obdelovanje pa je imelo še drugo dobro stran. Vojaki so namreč imeli priliko, da so se spoznali z naprednim obdelovanjem polja.

— **Obisk češkoslovaških visokošolcev v Jugoslaviji.** Začetkom meseca junija obiščejo našo državo češkoslovaški visokošolci-arhitekti skupno z njihovimi profesorji. Posetniki si bodo ogledali naše arhitektonske spomenike v Srbiji, Sarajevu, Zagrebu, Splitu, Dubrovniku in Trogiru.

— **Koncert poljskih akademikov Ljubljani.** ki je bil napovedan za soboto, se preloži na prve dni v mesecu maju, ker so Poljaki spremenili svoj prvotni načrt. Beograščani so jih sprejeli nad vse prisrčno in jih povabili tudi v druge srbske kraje, ker se zavedajo velikega pomena njihovega obiska. Upamo, da bo tudi Ljubljana storila svojo dolžnost. Njih prihod in dan koncerta se objavimo pravočasno. Ponovno se obračamo do vseh prijateljev glasbe in poljske akademike omladine, da sprejmejo po enega ali dva na prenočišče za dva dni. — Cenjene ponudbe blagovolite poslati na naslov »Društvo prijateljev poljskega naroda«, Slomškova ulica 7.

— **Odobrena šolska knjiga.** Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani je odobril šolsko knjigo: »Spisje za koncesionirane obrtne in tvorniške obrate«, ki jo je spisal Henrik Podkrajšek.

— **Umrl je vpkopjeni nadučitelj g. Josip Čop,** star 79 let, stanujoč v Rožni dolini št. 191, županje Vič pri Ljubljani. Pogreb se vrši danes, 27. t. m. ob 5. uri popoldne.

— **Smrtina kosa v Ameriki.** Iz Antofagasta je prišla vest, da je umrl zdravnik dr. Franjo Pervan. Pokojnik je bil Dalmatince, ki se je že v balkanski vojni bojeval v srbski armadi. Po vojni je obelil na pegavici, na kar je odšel v južno Ameriko, kjer je propagiral proti Avstriji. Po vojni je mnogo skrbel zlasti za izseljence. Umrl je v starosti 45 let.

— **Nesreča.** Josipa Anžurja, hlapca pri Ivanu Brčiću, je pritisnila k tlemi težka vozna skrinja s peskom, pri čemer je dobil možke poškodbe in so ga morali oddati v bolnico.

— **Izgnana je iz Slovenije za dobo 5 let** radi tavnine 21letna služkinja Irma Sam iz Zagreba.

— **Prijatelj šlanine.** Neznani ciganli so pobrali iz kašte posestnice Terezije Berkopec na Vrhu pri Dolu 15 kg suhega svinjskega mesa, 8 kg masti, 16 klobas in 2 kg slanin v skupni vrednosti 5000 kron. — **Steklo je šel kupovat Lorenz Kos** iz Savelj k posestniku Bačniku v Pirinču. Ker Bačnik ni bilo doma, mu je šel pokazati steklo Al. Kosec. Med potjo je spravil Kos svoje kolo znanke »Waffenrade« v hlev kovača Oblaka. Ko se je vračal, je kolo pogrešil. Po lastnem priznanju mu ga je ukradel Kosec, ki je bil kaznovan že radi več manjših tavin, h katerim ga je nagovarjala gostačka Marija Lavrič iz Pirnič, češ, le vzemi, jaz bom pa kupila.

— **Razne tavnine.** Iz rudniške kovačnice trb, premožne družbe v Toplicah pri Zagorju je bil ukraden 7 m dolg, 3 cm širok gonilni jermen, vreden 2200 kron. — V Kozarju so vlomili tatovi v stanovanje Andreja Kašarja in pokradli razno perilo, obleko in čevlje, vredno 12.000 kron. — **Posestniku Francu Petelinu v Prevaljah** so ukradli neznani lopovi 2 zlata poročna prstana s kamni, zlato žensko uro in verižico in 15.600 kron denarja. Skupna škoda znaša okrog 30.000 kron. O vlomilcih, ki so morali biti o domačih razmerah precej dobro poučeni, nimajo še nobene sledi.

— **Celjske novosti.** Vsi led neprestanega deževja je bilo pričakovati, da bo nastala povodenj. V sredo jutraj so Savinja, Voglajna in drugi pritoki prestopili bregove ter se razlili čez polja in travnike. Povodenj je napravila na obdelanem polju precej škode. — **Umrl je** tekom meseca marca v mestu Celju 9. v celjski javni bolnici 18 in v vojaški bolnici 1 oseba, skupaj 23 oseb. — **Priokrožnem sodišču** je za drugo porotno za sedanje imenovan za predsednika dvorno sodni svetnik in predsednik okrožnega sodišča dr. Josip Kotnik, za namestnike: višja deželna sodnica svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Ivan Premščak ter deželni sodni svetnik Valentin Levičnik. — **Filatelistični večeri** se vrše vsak petek zvečer v klubovi sobi hotela »Balkana«.

— **Izgnana je bila iz celjskega političnega okraja za dobo 10 let** Rutar Franciška, roj. L. 1904 v Ljubljani in tja pristojna. Preselela je ravnokar 3 mesečno kazen radi goljufije. Oddana je bila policijski direktorji v Ljubljani, kjer je stavljena pod policijsko nadzorstvo. — **Aretrirana sta bila** v okrajni sodni oddani Anton Kolar iz Stranice pri Konjicah in Valentin Harman iz Orehovca, okraj Krizevac na Hrvatskem, ker sta se vozila brez vozniških listov.

— **Mariborske vesti.** V sredo 25. t. m. je umrl v 58. letu starosti mariborski trgovec Vincenc Küber. Pogreb bo v petek 27. t. m. iz hiše žalosti Aleksandrova cesta št. 1 na pokopniško mesto pokopališče. — **Ciani mariborskega trgovskega društva** priredijo v nedeljo skupni po set zagrebškega velikega sejma. — **Genoveša S.** žena železničarja je bila aretrirana, ker je imela 35 skatijev egiptovskih cigare, ki jih je prinesla iz Zagreba z namenom, da tukaj veriži z njimi. — **V soboto 28. t. m. ob 8. uri zvečer** priredi naša domača umetnica na gosli Pelikan-Bradlova skupno s pianistom Frischem v Götzovi dvorani sonatni koncert z izbranimi sporedom. — **Protituberkulozne lige,** ki vrši v Mariboru s svojim ambulatorijem plemenito delo človekoljubnosti, se je znanu spomnilo večje številke dobrotnikov.

kov. Žalibog pa se ravno med sloji, od katerih bi bila pričakovati še posebna podpora te humanitarne institucije, kaže v tem pogledu vse graje vredna brezbržnost in nerazumevanje. Ali je celo v tako svrhu treba trdnost bodriti in opominjati? — 30. t. m. predava v Ljudski univerzi inž. dr. Kukovec o indijskem pesniku in pisatelju Rabindranatu Tagoreju kot umetniku. — Račja jalca so tako ugajala mlazarju Henriku L., da je skušal svoje skomine ustešiti pri treh ribnikih, kjer je lepo številno rac. Ker pa je hotel popraviti svoj posel brez krčmarja, je bil aretriran in poslan v zapor. — **Cirkničanka Ivanka Cenčič** je bila zaradi raznih pregreh izgnana iz Maribora. Očividno pa ji je tukaj ugajalo in se je zopet povrnila v mesto kot služkinja k neki družini. Pred nekoliko dnevi pa je iznova podlegla svojemu staremu nagonu. Ukradla je svoji gospodinjki razne stvari, na to pa se je vlačugarila, dokler je ni prišla policija. Oddana je bila v zapor, nakar bo odgnana v svojo domovinsko občino. — **Trgovskega pomočnika Valterja Scheina** je v sredo ugriznil pes trgovca Schweighoferja v levo roko. Schein se je zatekel k resničnem oddelku, bo pa nabirže moral v zagrebški Pasteurjev zavod. Schweighofer se bo moral zaradi svojega hudega psa zagovarjati.

— **Velika pomožna akcija za stanovanjske rezeve v Mariboru.** V pričakovani vselega dogodka v kraljevi hiši se je po inicijativi Mar-Stana v Mariboru začela v velikem obsegu akcija v pomoč takim stanovanjskim revežem, ki so takorekoč na cesti ter onim, ki so postali na svojem zdravju žrtve stanovanjske bede. Za te reveže naj se v smislu te akcije že letos iz prostovoljnih darov bodisi v materialu ali v gotovini zgradi večje poslopje z malimi sobami in kuhinjo. Projektrirana je predvsem nabiralna akcija prostovoljnih prispevkov ter smotrna primerna velika ljudska veselica s tombolo itd. Osnovatelj akcije se je že privatno obrnil v Beograd s prošnjo, da sme akcija nositi protokotator Nj. Velikanstva kralja Aleksandra samega. Prošnja se obnovi tudi oficijelno potom naslova pridedeljev. Projektrirani dom bo nosil ime prvorojenca v kraljevi hiši.

— **Zabliženo.** Dne 22. t. m. popoldne se je zgubila med potjo od križa na Poti pod Rožnik do Zupančeve vile trioglasta zastavica, ki ima uvezene ciklame. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v Zupančevi trgovini, Wolfova ulica.

— **Čevlje kupujte od domačih tovarn** tvrdke Peter Kozina & Ko., z znakom Pecko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Iz raznih krajev naše kraljevine.

— **Nevaren goljuf pod ključem.** Zagrebška tvrdka Baum je obvestila policijo, da je poslala trgovcu Rafu Richterju v Subotici razne vrste usnja v vrednosti okrog 56 tisoč dinarjev. Trgovce je blago prodal, ne da bi poravnal svojega računa. Richter se je predstavil za tovarnarja z usnjem v Kranju. V Kranju pa ta tovarna sploh ne obstoji. V Subotico se je odpeljal neki zagrebški detektiv, ki ga je kmalu sledil iz zapri. Dve pošiljavi usnja, v vrednosti 33 tisoč dinarjev ste bili zaplenjeni. Richter je priznal, da prodaja usnje po vaseh, da pa svojim dobaviteljem nikdar ne plača računov. Ravno tako pravi, da se je zlagal, da ima v Kranju tovarno usnja. Goljuf je prevaral še nekatere druge tvrdke, med katerimi se nahaja tudi trgovina Magdič v Ljubljani, od katere je prevzel precej blaga v vrednosti 42 tisoč kron in nato pobegnil. V zaporu je priznal, da je bil radi tavnine in goljufije že večkrat predkaznovan in da znašajo njegova aktiva 50 tisoč dinarjev, pasiva pa 140 tisoč dinarjev.

— **Posledica starega greha.** Te dni so našli v Sarajevu nekega častnika, ki je ležal na tleh v mlaki krvi. Na lice nesreče je prišla sodna komisija, ki je ugotovila, da je nesrečen še živ. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili, da gre za podpolkovnika Mihajloviča, ki je bil pred nekaj dnevi pozvan od vojaških oblasti v Sandžak, radi zaslišanja v neki tožbi. Policija je ugotovila sledeče: Jutraj je vstal podpolkovnik kakor običajno ob 4. uri jutraj, se umil in obelkel ter nato šel k oknu, skozi katero se je vrgel na cesto. Pri padcu je zadobil težke poškodbe, katerim je podlegel par ur nato. V Sandžaku bi se moral zagovarjati radi tega, ker je nagovoril nekega narednika, da je izvršil neki umor. To se je zgodilo pred 10. leti, toda vsled vojen se je zadeva zavlekla. Kakor izgleda, se je pokojnik usmrtil iz bojazni pred odgovornostjo.

— **Žalostna smrt iz strahu pred porodom.** Te dni se je zgodil v Oračinici sledeči žalosten slučaj: Trgovčeva žena Stjepanović je ravno v pretečenem letu povila desetega otroka. Letos je bila zopet v blagoslovljenem stanju. Pred porodom je bila nemirna in ni mogla vsled strahu pred porodnimi mukami niti jesti niti spati. Nekaj dni pred porodom se je svečano oblekla in poslala vse otroke na dvorišče. Nato je napisala možu pismo, kjer ga je prosila, naj skribe za otroke, ako bi se ponovno poročil, ker je svet pokvarjen in ga obenem prosi, naj mu druga žena nikar ne rodi otrok, ker to grozne bolečine. Nato si je ovila okrog vratu vrvi in se obesila. Opoldne je prišel, kakor običajno mož domov. Pri hišnih vratih so ga čakali otroci in mu sporočili, da je mati dobre volje in da se je praznično oblekla. Ko pa je soproj stopil v sobo, se mu je nudi opislani grozen prizor.

— **Izkopali so si grob.** V vasi Prošnice se je igralo ob potoku pet otrok. Nekemu dečku je prišlo na um in pričel je izkopovati breg. Ko so napravili že prilično dolg predor so šli notri. Nesreča je hotela, da se je baš tedaj udrl breg in vso porotico pokopal. Nekaj ur pozneje so jih nesrečni starši potegnili mrtve izpod zemlje.

— **Paprika izdala zločince.** V okolici Niže je bil izvršen grozen umor. Dobrija, žena Ljubomira Djordjevića se je že davno skušala otresti svojega moža, ker se nista razumela. Za svoj namen je pridobila tudi sina Milana. Nekega večera, ko je šel Ljubomir spat, je prišla s sinom v spbo in mu razbila s sekro glavo. Nato sta odnesla sin in mati truplo na dvorišče in ga zakopala. Da bi izbrisala sled svojega zločina, sta napravila vrh groba gredo in vsadila papriko. Ljudem se je čudno zdelo, ko je Ljubomir naenkrat izginil. Prišlo je orožništvo in pričelo preiskovati. Neki orožnik je pričel brskati po sveži zemlji, kjer je bila nasajena paprika in je prišel do trupla umorjenega. Oba zločince sta bila pravana soditi.

Sokolski vestnik.

— **Prvi sokolski zlet v Kragujevcu.** Vršijo se velike predpriprave za I. zlet sumadjske sokolske župe ki se bo vršil 27. in 28. maja v Kragujevcu. Po vojni je to prva sokolska slavnost večjega stila v sru Šumadije.

— **Zrinjsko-Frankopanska proslava v Splitu.** Dne 30. t. m. proslavi splitski »Sokol« spomin na Zrinjskega in Frankopana s svečano akademijo v splitskem gledališču.

Narodno zdravstvo.

— **Naznanjena zdravstvena ljudska predavanja** s spremljevanjem kinomatomografskih slik se prične v tekočem tednu in sicer na Ježici v soboto 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer in v Dev. Mariji v Polju v nedeljo 29. t. m. popoldne. Predava zdravstveni nadzornik g. dr. Ivo Pirč.

Novosti iz Primorske.

— **Delovanje »Goriške Matice«.** To veljavno slovensko kulturno podjetje je ustanovila »Narodna tiskarna« v Gorici. Ta vzgojna ustanova ima namen izdajati vsako leto knjige prosvetne, vzgojne, nabožne in zabavne vsebine, kolikor mogoče poceni. Za leto 1923 pripravila uredniški odbor sledeče knjige: 1. Koledar, z vsestransko zanimivo vsebino; 2. zabavno knjižnico, vsebujočo povest dr. Josipa Preglja z vzgojno vsebino, vzeto iz življenja slovenskega ljudstva v Italiji; 3. antologija goriških pesnikov, ki jo je priredil prof. dr. Joža Lovrenčič in že umirli goriški pesnikov; 4. molitvenik: »Bogu, kar je božega«, ki ga je priredil Franc Finžar, in je namenjen posebno mladini. Kakor poročajo, se bo »Goriška Matica« reorganizirala s tem, da pridejo v uredniški posvetovalni odbor tudi naši pesniki in pisatelji, ki bodo sodelovali pri določevanju smernic in publikacij »Matice«. Ustanova je zelo koristna in v marsičem nadomestuje pomanjkljivo šolsko vzgojo.

Sport in turistika.

— **G. Masaryk** protektor praških olimpijskih iger. Mednarodni odbor za olimpijske igre je zaprosil predsednika republike g. Masaryka, da bi prevzel pokroviteljstvo nad olimpijskimi igrami, ki se bodo vršile leta 1925 v Pragi. Predsednik je prošnji ugodil.

Amerikanska avtomobilna industrija.

Produkcija avtomobilov silno raste v Zedinjenih državah. L. 1921 so dogotovili 1.600.000 avtov, lani pa že 2.400.000. Če primerjamo s tem letno produkcijo Francije z nekaj nad 150.000 voz, potem šele vidimo ogromno razliko med ameriškimi in evropskimi številkami. Pri tem je treba omeniti, da koraka Francija načelu evropske avtomotrije.

Veliki ameriški avtomobilni tovarnar Henry Ford je rekel: »Vsak Amerikaneec bo kmalu imel svoj avto.« Ta izrek kmalu ne bo več pretrpan, kajti danes teče po Zedinjenih državah že nad 12 milijonov avtov, to se pravi, da pride en avto na deset prebivalcev. Amerika ima šestkrat več avtomobilov, kot vse ostali svet in vendar tvori njeno prebivalstvo samo eno šestino svetovnega prebivalstva.

Izvoz l. 1921. je znašal 38.000 avtov, lani pa 78.000, torej se je zvišal za več kot 116 odstotkov. Glavni odjemalci so Avstralija, Kanada, Mehika in Belgija. 60 odstotkov svetovne produkcije avtomobilov izhaja iz ameriških tovarn, ki delajo vse svoje vozove v serijah. 60 odstotkov ameriških avtomobilov ima ceno manj kot 800 dolarjev. Družba Ford je znižala ceno svojih voz za 50 dolarjev, tako da stanejo Fordovi avtomobili, kot jih imamo več že pri nas, danes samo še 298 dolarjev (to je po današnjem kursu 1 dolar = 95 dinarjev vsoto 28.310 din.) — **Za-**

Afera orjunašev v Spodnji Šiški.

Včeraj so se na vse zgodaj razširile po mestu alarmantne vesti, da so vzprizorili »Orjunaši« malo pred polnočjo strahovit napad v bližini šišenske cerkve, pri čemer sta bila dva šiščana težko obostreljena in so jih morali oddati v bolnišnico. Kot običajno vse take podobne zadeve, je bila tudi ta afera v ljudski govornici hote in nehoti silno pretirana.

Iz povsem verodostojnih in merodajnih virov smo ugotovili dejanski položaj, v kolikor se je pač dal ugotoviti, in smo zvedeli to-le:

Pred hotelom Bellevue se je sešlo brez načrta in namena okrog 30 mladih ljudi »Orjunašev«, med katerimi ste bili tudi dve gospodinjci. Ti so odstranili odnosno izklesali popolnoma mirni in brez trušča iz tabele, katero je vžidal ob priliki dograditve hotela lastnik g. Zajc, ime »Franc Jožef I.«. Nato so odšli proti Sp. Šiški. Med potjo so srečali pošt. kontrolorja g. Napotnika, ki se je vračal domov s svojo hčerko. Obstopili so ga, toda ko so ga spoznali, so ga pustili, da je šel mirno dalje. Pri cerkvi so zavili po Celovski cesti proti Ljubljani. Nasproti »Čitalnici« je stala večja skupina ljudi, katere je policija ugotovila. Orjunaši so šli res precej živahni dalje in so začeli pred Konsumnim društvom streljati, toda ne v kakem napadu marveč kar brezmišlno in tja v noč. Padlo je kakih 30 strelcov. Po naključju je bil od enega teh strelcov zadet podkovski pomočnik Fabian Srečnik, rod. Hrvat, ki staneje v Sp. Šiški, Tržna cesta 256, ki se je vračal domov. Kroglja je zadela v desno nogo pod koleno. Prvo pomoč je nudil ranjenicu uradnik Josip Berdajs, ki se je tudi vračal iz mesta na Celovško cesto 85, in ga je peljal s pomočjo še par gospodov k dr. Travnerju, ki ga je obvezal, nakar je odšel Srečnik sam domov. Zdravnik je ugotovil 3 prste pod desnim kolonom na zunanji strani za grah veliki strel. Poškodba je lahka.

— **Samomor bančnega ravnatelja v Skopju.** V Skopju se je te dni usmrtil ravnatelj »Zemaljske banke« Pero Petrovič. Kreditral je neki firmi Kamenegro in Saljuro v Skopju vsoto 2 milijonov dinarjev in ker je prišla firma v konkurz, mu ni preostajalo ničesar drugega, kakor da se je usmrti, ako ni hotel sam poplačati dolga, ki ga je imel pri tej firmi.

Izpred sodišča.

Ljubljana, 26. aprila.

TRIJE ZLIKOVCI.

razposajeni fantiči, so bili obsojeni pred okrajnim sodiščem vsak na tri dni zopora zaradi hudobne devastacije v Tivolskem parku. Le z ozirom na njihovo mladost in prvo kazni se imajo dečki zahvaliti, da so odšli tako po ceni.

RADI PRETIRAVANJA MESNIH CEN.

so se zagovarjali danes pred okr. sodiščem mesarji Jernel Černe, Jože Družič globe in tudi po 12 ur zopora. Vsi trije so varjali, da niso prodajali proti dovoljeni ceni, to je kg za dvojno ceno plačane žive vage. Tržni nadzornik g. Plemeji je ugotovil z raznimi računi, da so bile takrat nakupne cene živine od 19 do 23 kron kg žive vage in da so že nakupne cene, ki so jih označili obtoženci, pretirane. Obsojeni so bili prvi na 400 Din globe in na 12 ur zopora, ostala dva pa vsak na 200 Din globe in na tudi po 12 ur zopora. Vsi trije so prijavili vzklic glede krivde in kazni, pri tožbi pa se je tudi javni tožitelj radi preizkuse kazni.

DEKLETA PAZITE!

Mlada služkinja Marija Keršol bi se bila rada peljala domov na praznike, pa ji je primanjlovala denarja. Dekle si je pomagalo na ta način, da je zastavilo od gosposdine likalniki in eno kokoš v dobrem namenu, da dobi doma denar in vrne gosposdini zastavljene predmete. Ker je deklet predmete gosposdini vrnilo in je z ozirom na njeno neizkušenost, mladost, in ker se ni bila kaznovana, jo je sodnik ubranil prvega stalnega madeža tavnine in jo za enkrat oprostil s primernim poukom za bodoče.

DOBRA ŽENA.

Pred sodnika stopi mlada žena z otrokom v naročju. Tožila je svojega moža, ker jo je pretepal. Na sodnikovo vprašanje, kje je mož, odgovorila žena: Gospod, moj je šel delat. Nereden je res, kot jih je več, toda naznanila sem ga za enkrat samo za strah. Dober je postal in prosim vas, da ga ne kaznujete. In oprostila je ženo moža le kot dobro žena in mati, kar pa si je seveda zabeležilo tudi sodišče.

PO SLABI DRUŽBI GLAVA BOLI.

Star oče Janez Šuštaršič je začel v družbo dveh železničarjev, ki sta se gostila z ukradenim vinom. Pomnila sta piti tudi njemu in pil je mož. Oba železničarja sta bila radi te tavnine že kaznovana. Danes pa je dobil tudi Šuštaršič klub vsem prošnjam, »da naj se mu to štrha«, ker je star in še ni bil kaznovan in le z ozirom na njegovo starost samo 50 Din globe.

NE KUPUJTE SUMLJIVIH STVARI!

Za božične praznike si je kupil neki gospod od nepoznanega dečka božično drevesce. Kupec je bil uverjen, da je prinesel dečko drevesce s trga, k nesreči pa je bilo drevesce ukradeno in je prišel temu na sled tudi gospodar drevesca. Obtoženec je bil

Gospodarstvo.

Usoda nemške marke.

Kljub vsem nepravilnostim se je Nemcem vendarle posrečilo, spraviti svojo marko na točko, kjer je vsaj deloma mirovala. Zdi se pa, da to ni ugajalo gotovemu delu nemške eksportne industrije, ki je želela, da se vrednost marke zmanjša, da se na ta način poveča konkurenčna sposobnost te industrije in da postane v inozemstvu sposobnejša za konkurenco. Vsaj tako trdijo gotove vesti iz Berlina povodom sedanega povodnega padca marke. To pa potrjuje tudi časopisje samo, ki je last ali v ožjih stikih s težko eksportno industrijo, ne sicer naravnost, vendar dovolj očitno, kajti to časopisje svari vladu, naj ne zadržuje s preveliko vmeno sedanega padanja marke. In to pove dovolj.

Vprašanje likvidacije poruškega vprašanja je doživelo za Nemce zelo neljub preokret. Zbliženje in likvidacija tega vprašanja po vsem vidiku že ni bila več daleč; naenkrat pa so se razmere zasukale tako, da sedaj ni računati z skorajšnjo rešitvijo tega vprašanja. To je vplivalo na nemški narod zelo neprijetno, zaupanje v moč vlade in države je bilo ponovno omajano. Sedaj pa je naenkrat nemška državna banka — kakor pravijo poročila iz Nemčije — izpremenila svojo taktiko za okrepitev marke. Dosedaj je nemška državna banka obdržala marko na njeni višini — oziroma nižini, če hočete — z intervencijami, s prodajo deviz, s čimur je naravno pritiskala tečaje tujih deviz. Sredi minulega tedna pa je državna banka naenkrat to svojo taktiko izpremenila. Krila je na borzi samo en del zahtev po devizah; nepokriti del so si trgovci skušali preskrbeti izven uradnih tečajev, kar je takoj poglajalo vse tuje devize navzgor. Dolar je narastel za nekaj časa v enem samem dnevu za 10.000 mark! Porast je bil tem hitrejši,

ker je imela v celi zadevi prav veliko besedo špekulacija.

Najbrž namerava nemška državna banka s preobratom svoje taktike dati ravno špekulaciji po prstih. Nekatere vesti sicer trdijo, da je banka vsled ogromnega izdajanja tujih deviz izčrpala svoje rezerve, da je torej opešala v svoji intervencijski akciji toda to skoro, da ni verjetno. Bolj verjetno so vesti, da bo državna banka sedaj pustila nekaj časa dogodkom prost tek, da pa bo zopet energično posegla vmes, kakor hitro se ji bo zdel trenutek ugoden, in s tem tako občutno zadela špekulacijo, da bo imela za dolgo časa svarilen vzgled.

Naj bo že to ali ono — čujejo se namreč tudi vesti, da sta se sprla nemški finančni minister in ravatelj nemške državne banke in da je padec marke in preokret taktike drž. banke posledice tega spora — zaenkrat še ni nič gotovega, kaj bo z marko. Tudi je še popolnoma neznan, kakšno stališče bo zavzelo inozemstvo z ozirom na sedanji položaj. Sicer pa bo razvoj dogodkov kmalu pokazal, kaj je na stvari in česa je še pričakovati.

INDUSTRIJA.

Naša cementna industrija in Italija. V Italiji se je v poslednjem času pojavil oster odpor proti uvozu našega cementa, ker naša konkurenca preveč pritiska italijansko industrijo cementa. Uvedene bodo najbrž visoke zaščitne carine, da se prepreči uvoz cementa iz inozemstva, predvsem iz naše države. Dolžnost naše vlade pa bo, da na to italijansko odredbo odgovori na ravno tak način, kajti znano je, da so Italijani glede uvoza iz naše države mnogo bolj odvisni od nas, kakor pa mi od Italije.

Produkcija nafte v Rusiji. Koncem januarja je delovalo v petih velikih ruskih petrolejskih oblastih 64 podjetij z 1744 bunarji, proti 1688 koncem decembra. Produkcija nafte v januarju je dosegla 26 milijonov pudov. V oblasti Grodna se opaža veliko nazadovanje v produkciji nafte.

Zagrebski vzorčni semenj.

Zagreb, 25. aprila. (Z) Promet na velikem semnju se jako lepo razvija. Posebno z dežele je došlo mnogo resnih trgovcev. Strojna industrija dela vožbe dobre kupčije. Mnogo je prodanih živalskih strojev, a kupujejo jih konfekcije perila in obleke ter obrtniki. Tudi steklarne so zadovoljne z dosedanjim poslovanjem. Danes je dospelo iz berlinske tovarne Fahrkrusch steklo, a industrija hrane dela znatno kupčije s keksi in sličnimi izdelki; mnogo je tudi prodane banatske vina. Čehi so prodali mnogo turbin na vodo in mlinskih konstrukcij. Prodano je tudi večje število Fordovih avtomobilov in cela vrsta nemških glasovnikov. Širša publika se zanima za domačo industrijo, od katere dela posebno bosanska dobre kupčije.

Zastoj v izvozu našega bauxita. Na obali pri Sibeniku ležijo ogromne množine bauxita, ki je bil pripeljan iz Drniša. Ta bauxit je bil namenjen za nemške tvrdke v Poruhirju. Radi okupacije po Francozih pa je odposiljanje v Poruhirje nemogoče.

Znižanje cene ameriškega petroleja. Cena nečistega petroleja iz Pensilvanije je znižana za 25 centov.

Velika naročila pri avstrijski težki industriji. Zastopniki pruskim državnim železnice razpravljajo z avstrijskimi težkimi industriji radi dobave 300.000 ton materiala za železnice.

Pomanjkanje premoga v Romuniji. V Romuniji vlada precejšnje pomanjkanje premoga, tako da niti železnice ne morejo dobiti zadostne množine kurjave. Vzrok je premaljena produkcija premoga v državi, zato je sklenil romunski ministerialni svet, ukreniti vse potrebno, da se poveča ta produkcija.

Podražitev premoga na Poljskem. Svet producentov premoga na Poljskem je sklenil znova podražiti premog za 7%.

TRGOVINA.

Izvoz vina iz Madžarske. Madžarska vlada se zelo trudi, da omogoči izvoz vina iz države ter na ta način zmanjša in ublaži krizo, ki jo trpe vinogradniki. Toda njena prizadevanja so večidel brezuspešna, ker zahteva vsaka država, s katero se madžarska vlada pogaja radi izvoza vina, tudi izvoz živin, kar pa madžarska vlada ne more dovoliti, ker bi bila sicer ogrožena prehrana lastne države. Poleg tega zahtevajo države kot kompenzacijo za uvoz madžarskega vina prost uvoz svojih industrijskih proizvodov, česar Madžarska zó-

pet ne more dovoliti brez škode za svojo lastno industrijo. Kljub vsem tem težavam pa se je Madžarski le posrečilo, da je izvozila pred praskom 120.000 hl vina v Švico in 20.000 hl v Nemčijo.

Nova tovarna kuvert v Sloveniji. Kuverte je začela proizvajati v Ljubljani tovarna Vider & Kokali. Tovarniški stroji so najmodernejših tipov, ki omogočajo letno produkcijo do 90 milijonov kuvert, izdelujejo se kuverte vseh oblik, razen tega tudi kuverte z okenci, ki so se dosedaj morale uvažati iz inozemstva. Visoko produktivno število in najmodernejši pripomočki omogočajo uspešno konkurenco v cenah in kvaliteti.

Orient mednarodni trg. sped. d. d. v Mariboru. Pod tem naslovom prinaša »Jutro« vest, da je bivši ravatelj in upravni svetnik Albert Pečevnik odpuščen. Ta vest ima namen, škodovati hnenovanemu g. Pečevniku, oziroma na novo osnovani Slavenski transportni družbi G. Pečevnik je na lastno inicijativo odstopil kot upravni svetnik radi tega, ker ni hotel sedeti za eno mizo z ljudmi (inozemci), ki so hoteli uničiti domače podjetje, kar se jim je tudi posrečilo. 23. t. m. je bilo sklenjeno, da predlaga upravni svet obnemu zboru likvidacijo podjetja. — Toliko v poljsko javnost.

DAVKI — CARINE.

Plačevanje davkov v Ameriki je vsled zelo enostavnih predpisov kar najlažje preprosto. Vsak davčni obvezanec mora plačati svoj davek vsaj tri mesece pred potekom davčnega leta. Uvedni so posebni obrazci, na katerih morajo davkoplačevalci priložiti svojo imovino in dohodek ter potem sami brez poziva pravčasno potome čeka ali poštno nakaznico plačati davek, ki si ga tudi sami izračunajo. Davčno osobe je zelo maloštevilno, ker vodi samo kontrola o pravnem vplačilu in prijavi. Za napadne prilive je določena zelo visoka kazen, tako da se zgodi silno redko, da bi kdo prijavil napadno podatke glede svoje imovine in dohodka.

Carinska unija med Švico in Lichtensteinskom. Zastopniki Švice in Lichtensteina so podpisali pogodbo glede carinske unije med Švico in Lichtensteinskom.

KMETIJSTVO.

Zvečanje obdelane ploskve na Madžarskem. Ker so cene žitu in sploh poljskih pridelkov na Madžarskem precej nad svetovno pariteto, so poljedelci letos obdelali mnogo večjo ploskev, kakor sicer, ker se radi difference v cenah obdelovanje zelo izplača.

DENARSTVO.

Tečaj na novosadski produkti borzi dne 24. aprila 1923. Cene za 100 kg: pšenica 287,50, ječmen barčki 310, oves barčki 287,50, koruza barčka 250, žito belih moli 465, moka št. 0 680, pšenični otrobi 160.

Vzroki padca poljske marke. Poljski finančni minister Grabski je izjavil v nekem pogovoru z novinarji, da je padec poljske valute predvsem zakrivila njena odvisnost od nemške valute. Špekulacija a la baisse poljske marke je vlada paralizirala z intervencijo na denarnem trgu, največ je škodovalo nazadovanje poljske marke na notranjem trgu, ker so se prekomerno zvišale blagovne cene, zlasti na žitnih trgih.

Cene kovanega denarja v Nemčiji. Kupna cena za zlate novce v Nemčiji znaša 4.250kratno nominalno vrednost, za srebrne pa 1500kratno nominalno vrednost. V mednarodnem poštnem prometu plačuje Nemčija francoski zlati frank po 4.400 papirnatih mark.

Drobiž po 50 in 100 K v Madžarski. Madžarsko finančno ministrstvo namerava izdati kovani drobni denar po 50 in 100 K.

Likvidiranje imovine bivše avstro-ogrške monarhije. V najkrajšem času se prične med Madžarsko in Avstrijo pogajanja glede likvidacije premoženja bivše monarhije. Madžarsko bo zastopal pri teh pogajanjih bivši finančni minister baron Saterényi.

PROMET.

Potni vizumi za Nemčijo. Nemški konzulat izdaja potne vizume za potovanje v Nemčijo brez vsakih nadaljnjih formalnosti onim osebam, ki so v potnem listu označene kot trgovci in omni, ki dokažejo, da potujejo v Nemčijo po trgovskih poslih ali pa v kako kopalnice ali zdravilišče. Dijaki dobijo potni vizum, ako dokažejo, da so sprejeti na dotično šolo, kamor mislijo potovati.

Taksiranje poštnih paketov. Poštno ministrstvo izdeluje nov pravilnik o taksiranju poštnih paketov. Po tem pravilniku bodo upeljani posebni kontrolni kuponi, na katere se bodo v bodoče prilepljevale pošne znamke. Pravilnik bo stopil v veljavo 1. junija t. l.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Emil Gaborjau:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

»Pojdiva,« je rekel materi, »da naju kdo ne preseneti. Lahko bi prišel služabnik v salon in bi se čudil, da naju ni tam.«

Ta ravodušnost in to preračunavanje je spravilo gospo Fauvel popolnoma iz ravodušja. Mila je, da bo morda vendar še kaj dosegla s svojimi prošnjami in solzami.

»To bi mi bilo ravno prav! Zasačijo naj naju, to bi me veselilo. Potem bi bilo vse končano. André bi me spodil, toda jaz bi vsaj ne žrtvovala nedolžne osebe. Jutri bodo Prosperja obdoli. Clameran mu je vzela dekle, katero ljubi, ti mu hočeš ukrasti čast. Tega ne morem... ne morem več...«

Govorila je tako glasno, da se je Raoul prestrašil. Vedel je, da spi zraven v pisarniških prostorih sluga. In dasiravno še ni bilo pozno, je mogel biti sluga že v postelji in je mogel vse slišati.

»Pojdiva gor!« je rekel, ter prijel gospo Fauvel za roko.

Branila se je in se oklenila mize, da se ga ložje obrani.

»Dosti podla sem bila, ko sem žrtvovala Madelajno. Jaz nočem žrtvovati tudi Prosperja.«

Raoul je hotel zlomiti njen odpor.

»Ej,« je rekel s ciničnim nasmehom, »ali ne razumeš, da delam s Prosperjevo vednostjo in da čaka na mene, da z menoj deli?«

»To ni mogoče!...«

»Seveda ne. Ali misliš, da sem slučajno našel besedo?«

»Prosper je pošten.«

»Gotovo, jaz tudi. Samo da nisva imela denarja.«

»Ti lažeš.«

»Ne, ljuba mati, Madelajna je Prosperja odslavila in ubožec se tolaži kakor ve in zna, to pa je drago.«

Vzel je svečo ter prisilil gospo Fauvel odločno proti stopnicam. Sedaj se ni branila več, še bolj jo je presenetilo in potirilo, kar je bila slišala, kakor to, da se je blagajna odprla.

»Kaj? Prosper tat?« Počasi, oprta na Raoula, je šla po strmih stopnicah gor.

»Ključ morava položiti nazaj v miznico,« je rekel, ko sta bila zopet v spalnici.

Ker ga ona ni slišala, ga je sam položil tja, odkoder ga je bila ona vzela.

Peljal, ali bolje — nesel je gospo Fauvel v mali salon, kjer je bila prej in jo posadil v naslanjač.

Tako silno je bila uboga žena zdelana, in oči so ji bile tako brezizrazne vsled duševne zmedenosti, da se je Raoul bal, da bo zblaznela.

»Ljuba mati,« je rekel ter skušal ogreti njene ledeno mrzle roke, »premisliti, ravno kar si mi rešila življenje in obenem sva storila Prosperju velikansko ljubav. Ne boj se, vse bo dobro. Prosperja bodo obdoli, morda celo zaprli, to pričakuje in bo vse tajil. In ker mu krivde ne bodo mogli dokazati, ga bodo izpustili.«

Njegove laži pa so zgrešile svoj namen, Gospa Fauvel ga ni mogla slišati. Mrmrala je venomer:

»Raoul, moj sin, ti si me umoril.«

Glas ji je bil tako mil in pri tem tako obupan, da bi bil Raoul skoraj, ginjen do dna duše, ukradeni denar vrnil. Toda misel na Clamerana ga je zadržala.

Ko je videl, da je gospa Fauvel vsa onemogla obležala v svojem stolu, se je zbal, da bi mogel priti gospod Fauvel ali pa Madelajna in zahtevati pojasnila. Poljubil jo je na čelo ter odšel.

Clameran je čakal nestrno na svojega pajdasa v sobi restavracije, kjer sta bila večerjala. Ko je Raoul vstopil, se je dvignil bled od razburjenja ter vprašal:

»Torej?«

»Storjeno je, stric; tebi se moram zahvaliti, da sem napodešil lopov.«

Hitro je odpel suknjo, vrzel bankovce na mizo, kjer je bilo še videti sledove vina, ki mu je dalo pogum, ter rekel z naglasom, iz katerega je bilo slišati sovraštvo in zaničevanje:

»Zadovoljen boš, tu je denar, ki bo stal tri ljudi čast in morda življenje.«

Clameran se ni zmenil za žalitev. S tresočo se roko se je dotaknil bankovcev, kakor da se hoče prepričati, da leže v resnici pred njim.

»Sedaj,« je rekel, »je Madelajna moja!«

Raoul je molčal, pogled na to veselje po vsem, kar se je bilo zgodilo, mu je bil neznan.

Louis si ni mogel razložiti Raoulve potosti.

»Ali je šlo težko,« je vprašal z nasmehom.

»Prepovem ti,« je vzdihnil Raoul jezen, »ali slišiš, prepovem ti, kdaj še omeniti ta večer. Po-zabiti ga hočem...«

Clameran je samo zmajal z ramo:

»Kakor hočeš,« je rekel zasmehljivo, »pozabi ga, lepi moj nečak. Jaz pa mislim, da ne boš odklonil teh 350.000 frankov kot spomin. Vzemi jih, tvoji so.«

Raoul od te velikodušnosti ni bil presenečen.

»Po najunem dogovoru imam pravico do mnogo več.«

»Saj je tudi le odplačilo.«

»In kdaj dobim drugo, če smem prositi?«

»Dan po moji poroki za Madelajno, nič prej. Predragocen zaveznik si. Ne morem te pogrešati. In to tudi veš, da nimam dokazov tvoje ljubezni, če tudi nisem ravno nezaupen.«

Raoul je preudarjal ter prišel do sklepa, da bi bila preneumno izvršiti zločin in se odpovedati sedomu. Prišel je sem z namenom, da pretrga zveze s Clameranom, vendar pa je sklenil, da ga prepusti usodi šele tedaj, ko nima ničesar več pričakovati od njega.

»Dobro, jaz sprejemam to odplačilo, to pa ti rečem, nobenih naročil več, kakor danes zvečer. Kaj takega ne storim več.«

Clameran se je smejal.

»Dobro, dobro. Ti hočeš biti pošten. To je pravi trenutek. Sedaj si bogat. Tvoja prismojena vest naj se pomiri, samo še brezpomembne usluge bom zahteval od tebe. Ti lahko odstopiš, sedaj bom nastopil jaz.«

ENOINDVAJSETO POGLAVJE.

Skoraj eno uro odkar je bil Raoul odšel je bila gospa Fauvel ležala v brezčutni omotici, kakršna sledi tako moralčnim krizam, kakor tudi silnim telesnim bolečinam.

Polagoma se je pričela zavedati svojega položaja in z zmoglostjo misliti, se ji je vrnila tudi bol. Sedaj je razumela, da se je bila dala od Raoula goljufati, ki jo je bil z namenom in hladnokrvnostjo mučil, ko se je skliceval na njeno ljubezen. Najbolj pereče vprašanje za gospo Fauvel je bilo, ali je Prosper podpiral tatvino, katere je bila tudi ona sokriva.

Kar je bila izvedela o Prosperju, je storilo Raoulovo trditev verjetno in v svoji zaslepljenosti je le prerada pripisovala komu drugemu, da si je prvi izmislil ta zločin.

Prva hrvatska tvornica

turpija

A. FABER I SIN

ZAGREB, Tkaličeva ul. 74.

Telefon 91-53.

Proizvajalca: nove turpije prve

vrste. Obavlja popravak istro-

šenih turpija. Na skladištu

ve vrste turpija iz najboljšeg

ljevanog čelika.

Josip Andlovic

strojno mizarstvo

Ljubljana,

Karlovska cesta št. 22.

Sprejema vsakovrstna

stavbna dela in opre-

me trgovskih lokalov.

Lastna zaloga pohištva

Ljubljana, Komenskega ul. 28.

Šmarješke

toplice

Ana Žičkar,

hotelirka in upraviteljica

toplic

v Šmarjeti pri Novem mestu.

izborna zdravilišče proti revmatizmu, protinu živčnim boleznim, 30-5°C — 12 km od Novega mesta. Tik kopelišča krasen gozd. Popolnoma preurejeno. Moderne sobe. Izvrstna kuhinja. Najboljša kranjska in štajerska vina. Torej popoldan zdravnik na razpolago. Voz k 1/4 Tih vaku. Cene izvanredno nizke. Za mnogobrojni obisk se priporoča

Gamaufovo

umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno

bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso

barve Cena zavoju Din 3— Razpošilja društvo

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU

Jamski les smrekov ali jelkov od 10 cm

debeline na tankem koncu

in od 3 m dolžine naprej kupi vsako mno-

žine franko vagon kranjskih postaj: Šent-

janški premogovnik, Krmelj-Dolenjsko.

Čebulček nam preostaja

ter ga nudimo po znatno zni-

žani ceni. Trgovina s semenji

Sover & Komp., Ljubljana, Wol-

fova ulica 12.

Utenec

za klobučarsko obrt se sprejema

takoj. Učna doba 3 leta. Hrana

in stanovanje v hiši in 4 leta

obleka. Franc Adamlje, Klobu-

čarski mojster Trbovlje.

Stanovanje

za 2 osebi obstoječe in 1 ku-

hinje in 1 sobe se išče, tudi v

stari gradbi. Ponudbe s naved-

bo cene na upravo I. N. pod

„Maj“.

Nova hiša

v Trzinu, pripravna za trgo-

vinu, vrt 1/2, orala zaračunana

gozda in travnik ob državni

cesti se prod. Več se izve pri

Mihu Prelovšku sidarskemu

mojstru v Depalvici, p. Trzin.

Blazine, žima

morska trava. Peter Kobal,

Kranj. Glavni trg tvornica vsch

vst blazin in žime in morske

trave, modroce na peresih. Spo-

rojena trdva za izdelovanje

klubgaratur. — Najnižje cene!

— Najsolidnejši izdelki! — Za-

htevajte oferte in cenike!

Sijeno, sladko